

Kapittel 9

Generelle bestemmelser

9.1 Innledning

Et viktig prinsipp bak forslaget til ny lov om måling er at de som berøres av målinger skal kunne ha tillit til måleresultatene. Den nye loven skal også sikre tillit til den måletekniske infrastrukturen generelt. Dette er synliggjort i formålsbestemmelsen, se lovutkastet § 1. For å sikre dette, er det viktig at regelverket er utfyllende, slik at alle sider som har betydning for tilliten til målinger reguleres.

Der det anses spesielt viktig å sikre kvaliteten på måleredskapene og måleresultatene, må det settes nærmere krav, jf. vurderingene i utredningens kap. 10 og 11. Selv om det ikke er behov for mer spesifikke krav, bør det likevel i loven synliggjøres noen minstestandarder for kvaliteten på måleredskaper og måleresultater. Disse minstestandardene bør gjelde generelt for alle målinger, uansett i hvilke situasjoner målingen skal foretas og hvilke interesser som er berørt (med mindre det dreier seg om privat bruk, jf. lovutkastet § 2). Bestemmelser som angir slike minstestandarder, vil bidra til at loven dekker hele den måletekniske infrastrukturen. I og med at dette skal være minstestandarder, må bestemmelsene i loven være fleksible og dermed til dels litt vage, slik at de ikke legger unødvendige hindringer i veien for løsninger som aksepteres av alle som er berørt.

Nedenfor i kap. 9.2 behandles generelle krav til måleredskaper som selges. Deretter i kap. 9.3 omtales de generelle kravene som stilles til måleresultatet og til måleredskaper under bruk. Til slutt i kap. 9.4 behandles krav til merking.

Alle de generelle bestemmelsene foreslås tatt inn i et eget kapittel i loven (lovutkastet kap. 3).

Det kan være verdt å merke seg at kravene til merking, jf. utredningens kap. 9.4 og lovutkastet § 9, er mer konkrete og har et noe annet formål enn de øvrige bestemmelsene som foreslås i lovutkastet kap. 3. Merking er likevel tatt med i dette kapitlet fordi også dette er en bestemmelse som er ment å gjelde generelt for alle måleredskaper, uavhengig av hvilken type formål de benyttes til.

9.2 Generelle krav til måleredskaper som selges

Forholdet mellom selger og kjøper av måleredskaper reguleres i utgangspunktet av kjøpsrettslige regler, se nærmere i utredningens kap. 19.4. At de måleredskaper som selges, og senere brukes, har de egenskaper som forventes, er imidlertid ikke bare et kjøpsrettslig spørsmål. Måleredskapers egenskaper er også av betydning for den generelle tilliten til måleredskaper og måleresultater, jf. lovens formål om å sikre tillit til den måletekniske infrastrukturen i lovutkastet § 1. Dette er hensyn som ikke ivaretas av kjøpsrettslige regler, og som derfor foreslås synliggjort i lovutkastet § 7.

I og med at dette er angivelse av minimumsstandarder, bør bestemmelsen ikke sette absolutte krav til måleredskapers egenskaper, slik det kan gjøres i medhold av lovutkastet § 10. Det sentrale her bør være hva som forventes generelt av måleredskapers egenskaper, eller hva som er forespeilet kjøper i det enkelte tilfelle. Bestemmelsen foreslås utformet slik at det tas hensyn til hvilken type måleredskap det er tale om og til hvilket formål det er beregnet brukt til.

9.3 Generelle krav til måleresultatet og bruk av måleredskaper

Det nye lovforslaget fokuserer på hele måleprosessen, og det er *måleresultatet* som står i fokus, i motsetning til dagens lov som i stor grad fokuserer på *måleredskapene*. Det sentrale hensynet i den nye loven er at målinger generelt bør være til å stole på. Målinger som berører andre, bør ikke avvike vesentlig fra det som forespeiles eller som kan forventes generelt. Målinger kan også ha betydning for andre enn dem som er å anse som direkte parter i en målesituasjon. Uansett hva en måling skal anvendes til, bør den som foretar målingen i rimelig grad sikre at målingen er god nok i forhold til det som forventes. Dette er et grunnleggende prinsipp som bør synliggjøres i loven. Videre bør bruk av måleresultatene (angivelse av dem) være nøyaktig nok i forhold til det som kan forventes. Prosjektgruppen foreslår derfor i lovutkastet § 8 første ledd en generell bestemmelse med grunnleggende krav til måleresultatet og angivelse av dette. Denne bestemmelsen vil gjelde for alle målinger, uansett anvendelsesområde, og for alle måleredskaper. Prosjektgruppen mener at en slik bestemmelse vil være nyttig som en konkretisering av lovens formål, se lovutkastet § 1.

I og med at måleredskap og bruk av dette er en forutsetning for tilfredsstillende måleresultater, foreslås i lovutkastet § 8 annet ledd noen helt generelle krav knyttet til bruk av måleredskaper. Dette er en presisering av hva som må til for at minstestandarden i første ledd skal nås, dvs. hvordan måleresultatet skal sikres.

9.4 Krav til merking av måleredskaper

Prosjektgruppen foreslår i lovutkastet § 9 en bestemmelse som gir hjemmel for å pålegge merking av måleredskaper. En slik bestemmelse er bl.a. nødvendig for å kunne oppfylle våre forpliktelser etter EØS-avtalen. Etter EU-direktiv om ikke-automatiske vekter¹, er det krav om at vekter skal merkes med tillatt maks-belastning og hvem som er produsent. Disse kravene gjelder alle ikke-automatiske vekter, uansett senere bruks-

formål. Bestemmelsen om merking må derfor være en generell bestemmelse, og gjelde uavhengig av om det i medhold av lovutkastet §§ 10 og 13 bestemmes at nærmere krav skal gjelde.

Merking vil også kunne ha betydning for at tilliten til måleredskapene ivaretas. Det kan f.eks. være aktuelt at måleredskaper som ikke skal brukes til formål hvor det settes nærmere krav etter lovutkastet § 13, blir pålagt merking om at de er ulovlig til slikt bruk. Også ut fra dette hensynet er det viktig at bestemmelsen om merking må gjelde generelt.

Når justering bortfaller som hovedregel, se utredningens kap. 13.3, vil også justermerket, som gir en indikasjon om et måleredskaps beskaffenhet, ikke lenger være påført måleredskapet. I dag er justermerket viktig både for forbruker og andre myndigheter fordi det gir dem et signal om at redskapet er kontrollert og i utgangspunktet kan stoles på. Fiskeridirektoratet sjekker f.eks. alltid at måleredskapene har gyldig justermerke under sine kontroller med fiskemottakene. I den grad det er behov for å innføre merkeordninger som skal erstatte justermerkets funksjon, dvs. si noe om hvilke kontroller som er utført osv., vil bestemmelsen om merking kunne anvendes.

Det kan være behov for både å fastsette krav til merking generelt (forskrifter) og i det enkelte tilfelle (enkeltvedtak). F.eks. kan det være aktuelt å sette krav til merking av enkeltredskaper pga. deres plassering eller spesielle bruk. Begge vedtaksformer foreslås derfor hjemlet i lovutkastet § 9.

Prosjektgruppen mener at vurderingen av i hvilken grad det er behov for merking, stort sett vil være en faglig vurdering. Kompetansen foreslås derfor lagt til myndigheten for måleteknikk.

¹ Rådsdirektiv 90/384/EØF om harmonisering av medlemsstatenes lovgivning om ikke-automatiske vekter.